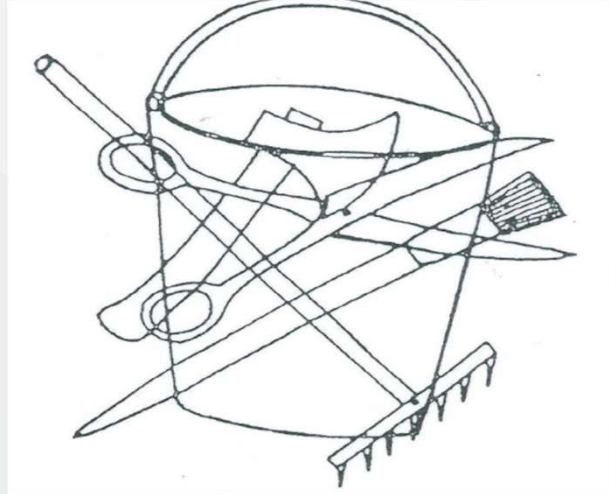

Visuele problematiek 'zie' jij het?

26-03-2021

Pagina 1

Presentatie naam

9 april 2021

1

Corinne Landré

Introductie

Ergotherapeut, 5 jaar werkzaam bij Bartiméus.

Specialist in Mobiliteit, NAH, Lees vragen, Ouders met een visuele beperking.

Bartiméus:

Pagina 2

Presentatie naam

9 april 2021

2

Nicole Toebak

Introductie

Ergotherapeut, 18 jaar werkzaam bij Koninklijke Visio.
Specialist in Mobiliteit, NAH, Lees vragen, Verlichting en Automobilititeit.

Lid van de expertise groep Automobilititeit en NAH

Pagina 3

Presentatie naam

9 april 2021

3

Doelstellingen

- De ergotherapeuten herkennen signalen die passen bij visuele verwerkingsproblematiek bij NAH.
- De ergotherapeuten kunnen de gezichtsvelden lezen.
- De ergotherapeuten hebben concrete inzichtoefeningen om te doen met hun cliënten.
- De ergotherapeuten zijn bekend met ergotherapeutische interventies bij behandelen van andere visuele verwerkingsklachten.

Pagina 4

Presentatie naam

9 april 2021

4

Cijfers

Poll Prevalentie

- In Nederland lopen jaarlijks 140.000 mensen NAH op (Hersenz 2015/ Zadoks).
- 65% visuele problemen in acute fase (Hepworth 2016).
- 20% visuele problemen na 6 maanden. (Hepworth 2016).
- Voor mensen met traumatisch hersenletsel, heeft ongeveer 50% (range: 30-85%) visuele problemen. (Kapoor en Ciufredda 2002).

Pagina 5

Presentatie naam

9 april 2021

5

Brainstorm

Welke verborgen signalen geven cliënten af die
jouw alert moeten maken op een mogelijk
visueel waarnemings/gezichtsveld -probleem

Pagina 6

Presentatie naam

9 april 2021

6

Wat valt er op?

Andere Signalen

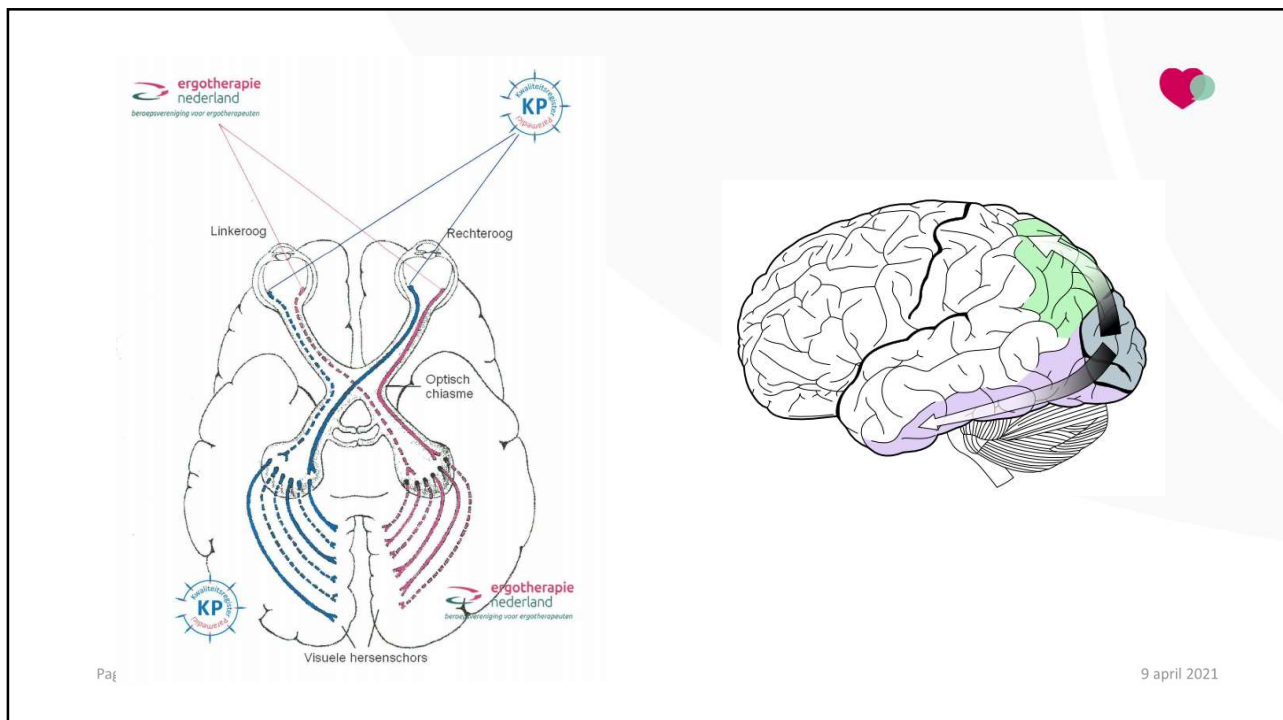
- Oriëntatie problemen, heeft moeite met inschatten van beweging/verdwaald.
- Bij het lezen overslaan begin van de zin, leest gedeelte van woorden
- Moeite met gelijktijdig kijken/praten en luisteren
- Kan maar een ding tegelijk waarnemen. Is voorwerpen kwijt die ogenschijnlijk in het zicht staan.
- Heeft moeite met hebben van overzicht en zoeken duurt lang.
- Maakt regelmatig contact met een hand aan de muur tijdens het lopen.
- Stapt overschaduwen, loopt voorzichtig over drukke vloerbedekking.

Pagina 7

Presentatie naam

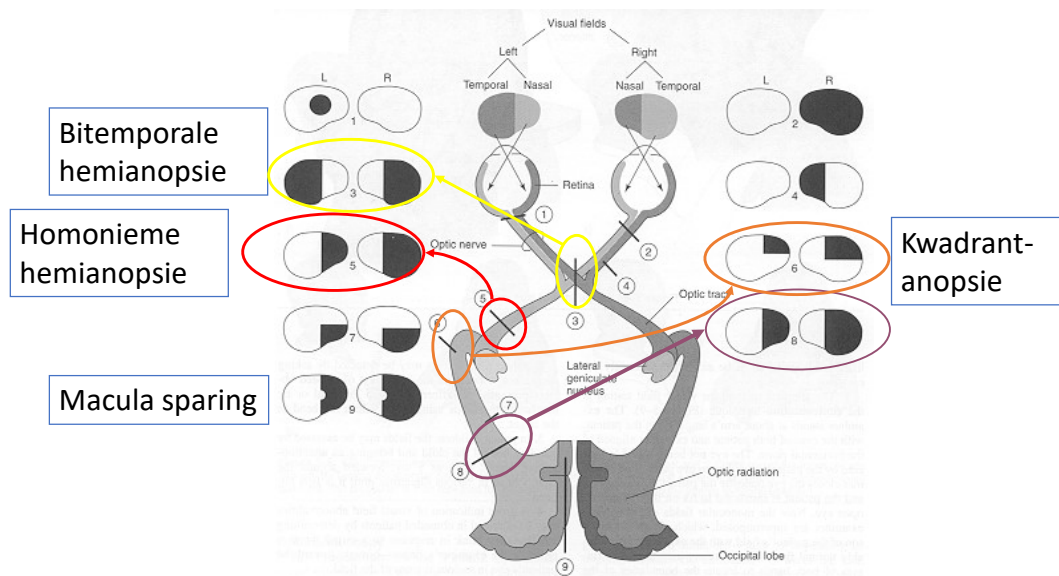
9 april 2021

7

8

Hemianopsie en andere visuele velddefecten

Pagina 9

Presentatie naam

9 april 2021

9

©Jan Boer
Natuurfotografie

9 april 2021

10

Homonieme hemianopsie

Mensen met een hemianopsie rechts zien alleen het edelhert.

In tegenstelling tot dit plaatje, zien deze mensen niet een grijsvlak.

Pagina 11

9 april 2021

11

Hersenen vullen het beeld zelf aan naar een "passend" plaatje.

Pagina 12

9 april 2021

12

Poll

- Poll 1
- Bekijk je de gezichtsvelden van zijn of haar cliënt voor de behandeling?
- Poll 2
- Doe je testen tijdens je behandeling wat een cliënt ziet?

Pagina 13

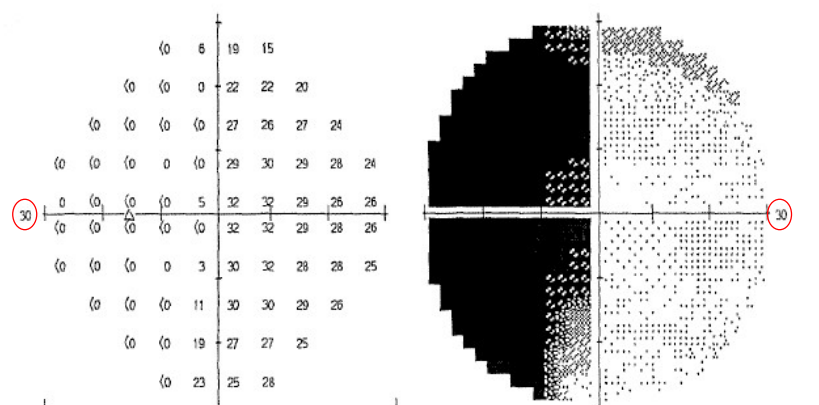
Presentatie naam

9 april 2021

13

Gezichtsvelden

Humphrey

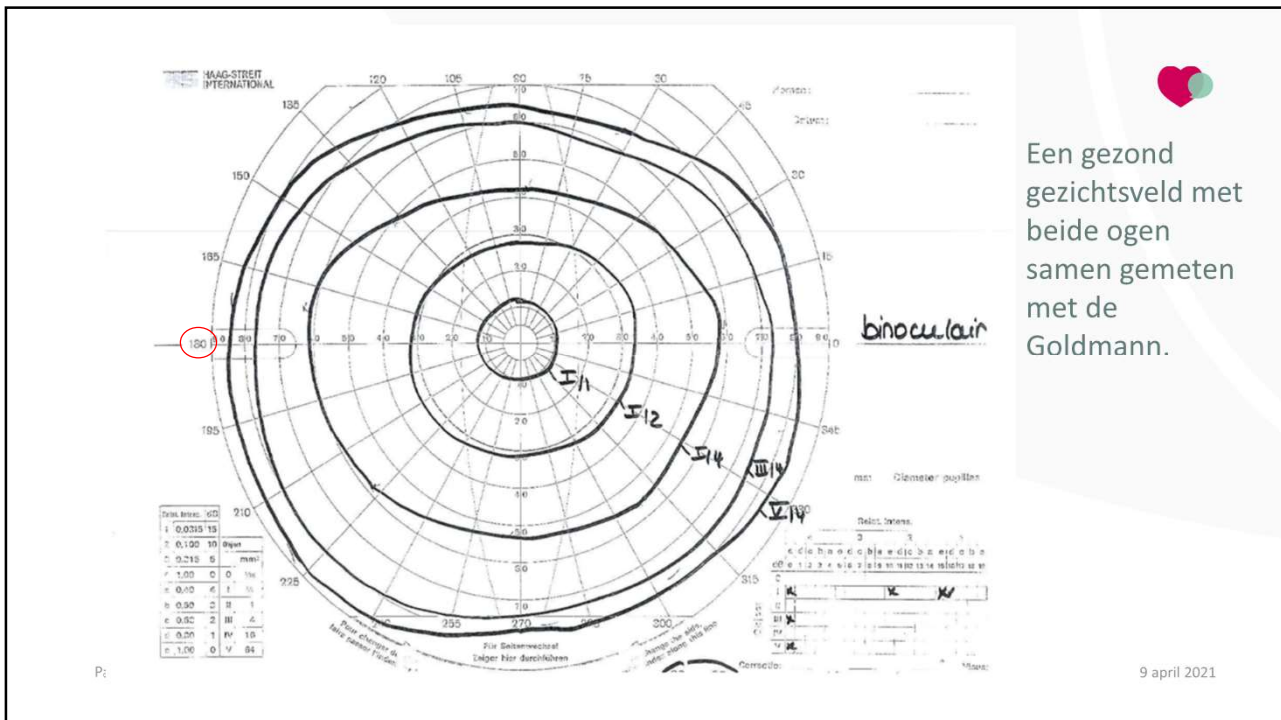

Pagina 14

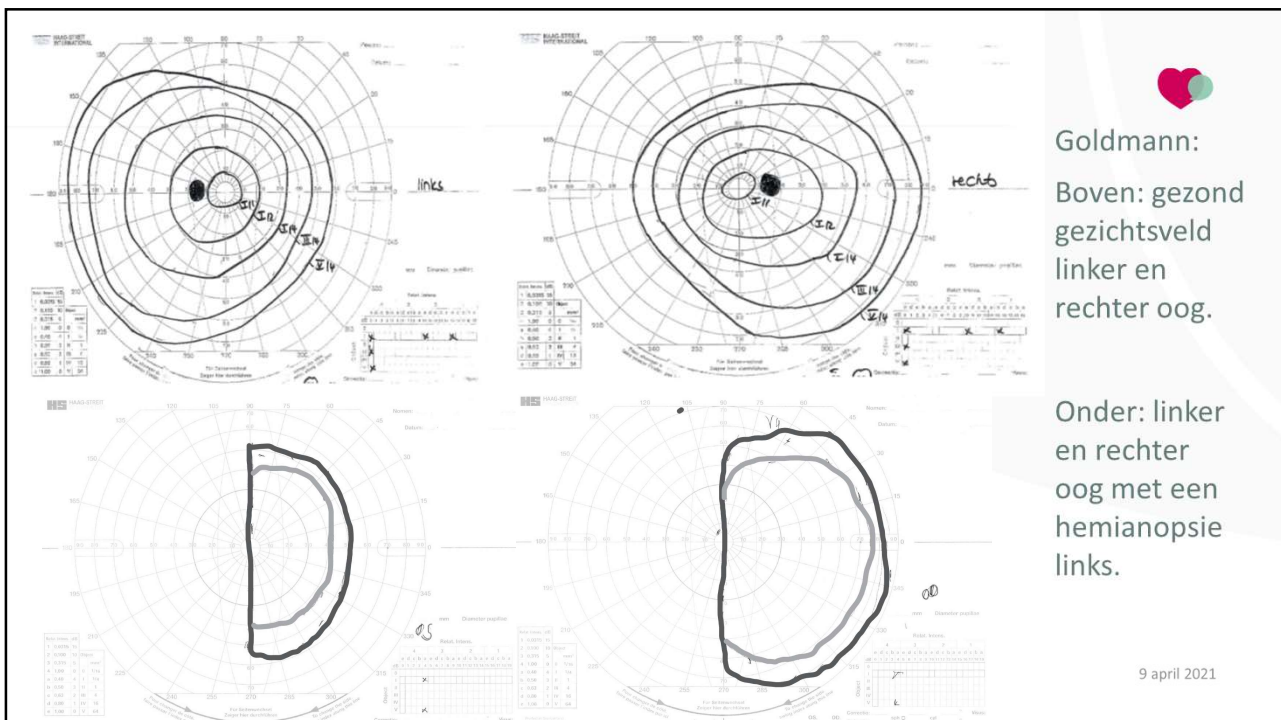
Presentatie naam

9 april 2021

14

15

16

Out of the box / comfort zone

Welke vragen stel je aan je cliënt?

- Ervaart u veranderingen of problemen met lezen sinds het letsel?
- Ziet u de woorden wel maar begrijpt u ze niet?
- Ervaart u enige vorm van vreemde visuele effecten?
- Heeft u last van dubbel zien?
- Verdwijnen mensen of voorwerpen soms spontaan?
- Is de kwaliteit van zien wisselend gedurende de dag?
- Bent u bang dat u misschien gek aan het worden bent?

Pagina 17

Presentatie naam

9 april 2021

17

InZicht Hemianopsie (IH-training evidence-based)

- Doelen:
 - Sneller een completer overzicht van de omgeving
 - Verbetering in mobiliteit: minder schrikken/botsen, meer zekerheid, vergroten onafhankelijkheid
 - Verbetering op participatieniveau
- Top-down, systematische horizontale kijkstrategie

Gericht op:

1. Inzicht vergroten in gezichtsvelduitval
2. Aanleren van compensatiestrategie
3. Leren compensatiestrategie toe te passen in mobiliteitssituaties

Pagina 18

Presentatie naam

9 april 2021

18

Eerste stap aanleren kijkstrategie is inzicht

Inzichtoefeningen met de cliënt

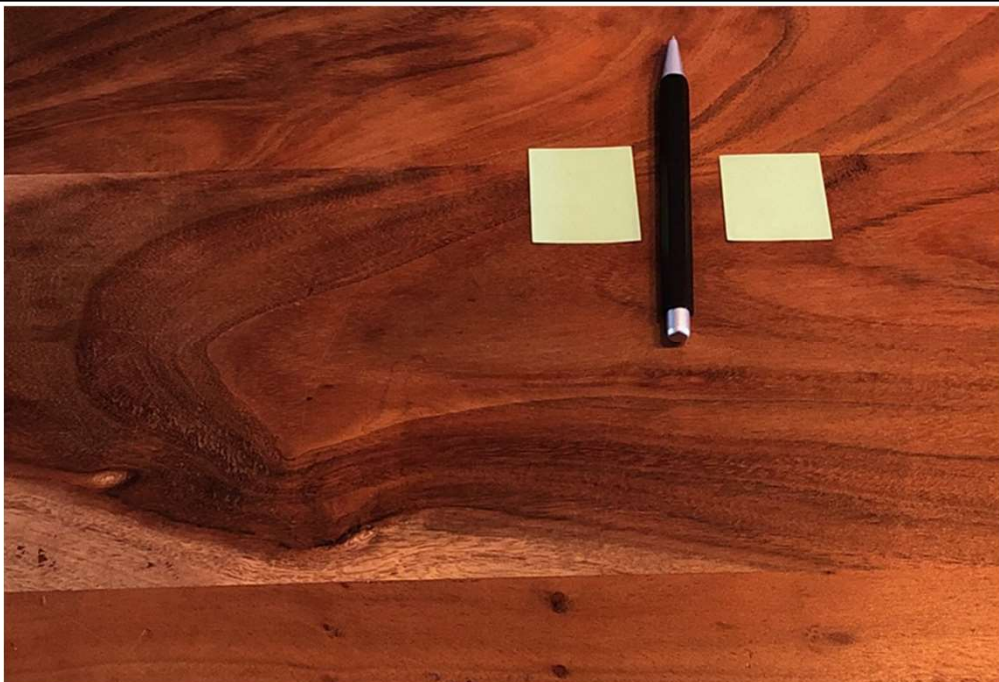
- Uitvragen wat er te zien is van het gezicht wanneer de cliënt naar de neusbrug blijft kijken
- Tafeloefening met vierkantjes

Pagina 19

Presentatie naam

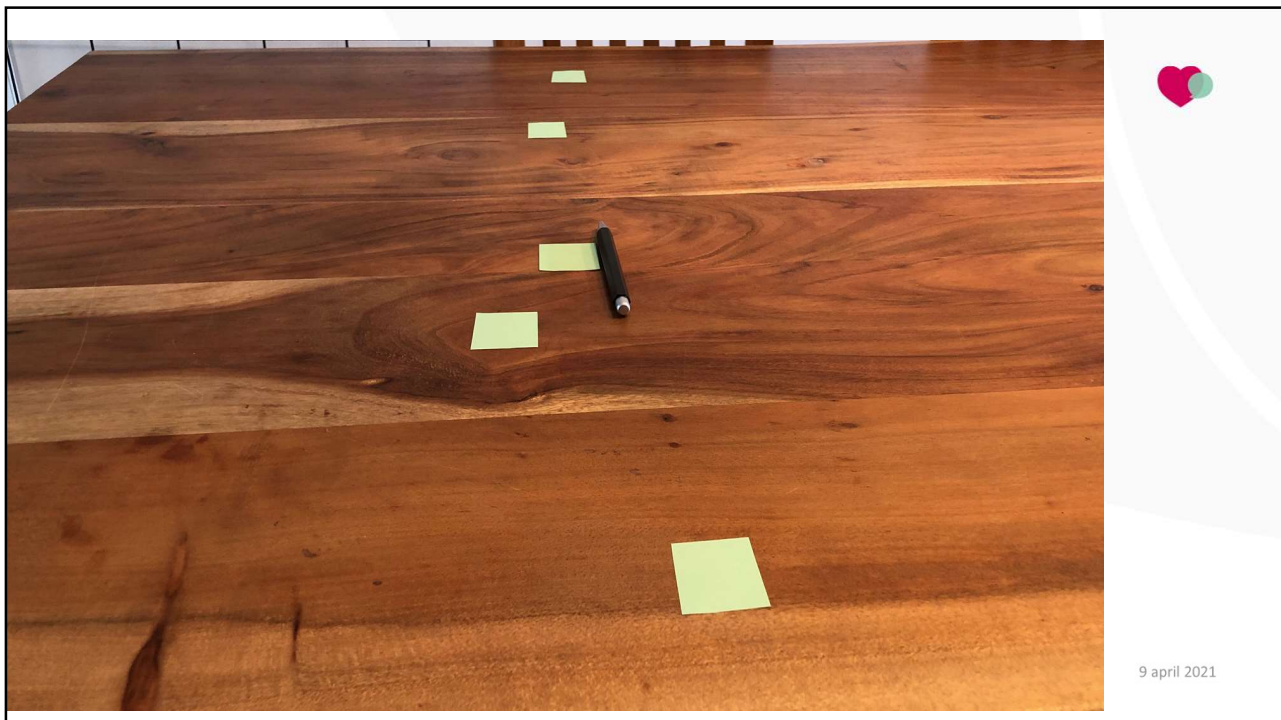
9 april 2021

19

9 april 2021

20

21

22

23

24

Hemianopsie links
Lezen van het bord betekend missen van de stoppen de auto

9 april 2021

25

Het gevaar zit hem in het onverwachte...

Oversteken

Gevaar bij oversteken met een hemianopsie links zit rechts
Gevaar bij oversteken met een hemianopsie rechts zit links

Verwarrend? Zeker weten.
Goede uitleg is noodzakelijk!

Pagina 26

Presentatie naam

9 april 2021

26

IH training

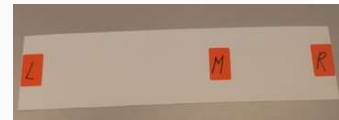
Training

- Inzicht Hemianopsie kijktraining
- Repeterende, compenserende kijkstrategie
- Gericht op scannen en zoeken
- Automatiseren
- 12 tot 15 weken, 1x of 2x per week.
- Huiswerk opdrachten, intensief 3x per dag.
- Gericht op veilig lopen in het verkeer.
- Vervolg indien mogelijk en gewenst voor fietsen.
- Autorijden met hemianopsie?

Pagina 27

Presentatie naam

9 april 2021

Boven: korte strook links
Onder: lange strook rechts

27

IH training

Scanritme:

1. Kijk recht vooruit (anticiperen)
2. Grote saccade naar blinde zijde (compensatie)
3. Saccade terug naar intacte zijde (voorkomen overcompensatie)

Frequentie aanpassen aan eisen vanuit de omgeving

Pagina 28

9 april 2021

28

IH training

Wie komt ervoor in aanmerking?

- Gezichtsvelduitval 3 maanden aanwezig
- Concentratie
- Aandacht / focus
- Belasting / belastbaarheid
- Inzicht ziektebeeld
- Leerbaarheid
- Zelfstandig voortbewegen

Pagina 29

Presentatie naam

9 april 2021

29

30

Innovatie

Andere manieren van inzichtgeven en krijgen

Pagina 31

Presentatie naam

9 april 2021

31

Andere visuele verwerkingsklachten

Ergotherapie bij ruimtelijke problematiek (bv. Balint syndroom)

Consultatie en advies naar derden

Omgeving structureren:

- Objecten op vaste plaats leggen
- Objecten recht voor cliënt zetten
- Benoemen wat je presenteert en waar bv. welke beleg er op tafel staat en waar
- Opvallende markeringen aanbrengen op belangrijke, veel gebruikte objecten
- Oriëntatie punten aanbrengen

Tijd geven!

Vaste oriëntatiepunten aanbieden

Presentatie naam

9 april 2021

32

Andere visuele verwerkingsklachten

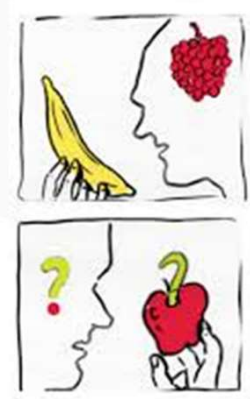
Ergotherapie bij objectherkenningsstoornissen

Interne compensatiestrategie:

- Meer tijd nemen
- Inschakelen tast en gehoor
- Vaste volgorde, routinematig

Externe compensatiestrategie:

- Vaste plek, orde en structuur
- Vergroting
- Meer contrast, extra licht
- Gesproken informatie

Pagina 33

Presentatie naam

9 april 2021

33

Andere visuele verwerkingsklachten

Ergotherapie bij filterproblematiek

- Omgeving aanpassen – verminderen drukte, bv:
 - - minder spullen op tafel, in kastjes
 - - lees kader bij lezen, vergroten
- Regelaafstand/ lettertype
- Inzet activiteitenweger
- Sensorisch dieet
- Uitleg aan omgeving
- Filterbrillen

Pagina 34

Presentatie naam

9 april 2021

34

Vragen?

Bedankt voor jullie aandacht.

Pagina 35

Presentatie naam

9 april 2021

35

Pagina 36

Presentatie naam

9 april 2021

36